

PLÁN PÉČE

0

přírodní rezervaci

MYDLOVARSKÝ LUH

2016 – 2025

Vypracoval:

Lesprojekt Stará Boleslav s.r.o.
Šárochova 1328, 25002 Brandýs nad Labem - Stará Boleslav
tel. 326 912 510, 326 911 789, 326 912 527, fax 326 911 789
sro@lesprojekt-sb.cz

Schváleno příslušným orgánem ochrany přírody, Krajským úřadem Středočeského kraje,
odborem životního prostředí a zemědělství.

schváleno protokolem č.j.....ze dne.....

Ing. Josef Keřka, Ph.D.
vedoucí odboru životního prostředí
a zemědělství

1. Základní identifikační a popisné údaje

1.1 Evidenční kód PR, kategorie, název a kategorie IUCN

Evidenční kód PR:	1171
Kategorie:	IV. – řízená rezervace
Název území:	PR Mydlovarský luh
Druh právního předpisu:	Nařízení o zřízení PR Mydlovarský luh
Vydal:	Rada Středočeského kraje
Číslo předpisu:	20/2013
Datum platnosti předpisu:	29. 7. 2013
Datum účinnosti předpisu:	28. 9. 2013

1.2 Údaje o lokalizaci území

Kraj:	CZ 021 – Středočeský
ORP:	2113 – Lysá nad Labem 2118 – Nymburk
Obec:	Ostrá Kostomlaty nad Labem
Katastrální území:	Ostrá Kostomlaty nad Labem

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Úplný výčet parcelních čísel pozemků nacházejících se uvnitř PR Mydlovarský luh podle Nařízení Středočeského kraje z 29. 7. 2013 se nachází v tabulce č. 1 v Příloze. Celková plocha PR dle vyhlášení je 154,93ha.

Z tabulky vyplývá neutěšený stav zápisů na LV – 90% plochy PR nemá uvedeno svého majitele pozemku dle KN, ale pouze v pozemkovém katastru. Vyřešení tohoto stavu se dá očekávat až v rámci digitalizace katastrů.

Pro orientační určení vlastníků byla vytvořena přehledová mapka LV podle pozemkového katastru (PK) uvedená v Příloze. Seznam zjištěných LV se jmény a adresami je uveden též v Příloze. Podle tohoto orientačního zjištění se 95% plochy pozemků PR nachází ve vlastnictví společnosti Mydlovarský luh s.r.o.

Ochranné pásmo PR Mydlovarský luh není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50m od hranice PR.

1.4 Výměra území

Druh pozemku	PR – plocha [ha]	Způsob využití	PR – plocha [ha]
lesní pozemky	120,6699		
vodní plochy	9,8945	zamokřená plocha	2,1214
		vodní nádrž umělá	1,1631
		koryto vod.toku umělé	3,8781
		koryto vod.toku přiraz. či upravené	2,7318
trvalé travní porosty	18,4831		
orná půda	1,1281		
ostatní plochy	4,8829	nepłodná půda	1,3055
		ostatní komunikace	3,5774
zastavěné plochy a nádvoří	0,0028		
plocha celkem	155,0613		

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

ÚSES: Celá přírodní rezervace (dále jen PR) se nachází v regionálním biocentru č. 349 – Niva Labe u Semic a Ostré.
Řekou Labe prochází nadregionální biokoridor – Tok Labe.

Chráněné stromy: V porostní skupině 843A16 se nachází čtyři památné stromy dubu letního (*Quercus robur*), označené dvěma tabulemi „Památné stromy“. Kód 103678.

Ochranné pásmo: Východní okraj PR od břehu Labe k tůni Žitina se dotýká ochranného pásma léčivých zdrojů PALZ II Poděbrady (vládní usnesení č. 127 z 2. 6. 1976).

Natura 2000: EVL - CZ 0213048 (kód 2570) Mydlovarský luh – navrženo 3,95 ha pro existenci populace hořavky duhové.

1.6 Kategorie IUCN

Přírodní rezervace Mydlovarský luh je zařazena do kategorie IV. – řízená rezervace.

1.7 Předmět ochrany PR

1.7.1 Předmět ochrany PR podle zřizovacího předpisu

Předmětem ochrany přírodní rezervace jsou Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu Magnopotamion nebo Hydrocharition, Přechodová rašeliniště a třasoviště, Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy, Smíšené lužní lesy s dubem letním, jilmem vazem, jilmem habrolistým, jasanem ztepilým nebo jasanem úzkolistým podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie, hořavka duhová (*Rhodeus sericeus amarus*) ve slepých ramenech a komplexu meandrujícího potoka a dále zvláště chráněné druhy vázané na vyjmenované biotopy.

1.7.2 Hlavní předmět ochrany PR – současný stav

Přírodní rezervace Mydlovarský luh je jedním z posledních velkých zachovalých komplexů lesa v Polabí – v úseku mezi komplexem luhů kolínsko-poděbradských a nad Mělníkem (V. Ložek 31. 10. 1993). Svojí rozlehlostí představuje pro řadu rostlinných a živočišných druhů v této jinak hospodářsky využívané krajině možnost jediné a trvalé existence.

Předmětem ochrany jsou tzv. polabiny (ekosystém labské nivy), v určitém sukcesním stádiu tj. slepá a odstavená ramena starého toku Labe ve stupni zazemnění od volné vodní hladiny (potok, tůň) až po již uzavřené plochy, které jsou využívány jako kosené louky nebo byly zalesněny v minulosti. S přibývajícím počtem druhů rostlin a živočichů v Červeném seznamu, nabývá toto území na významu i z hlediska ochrany biotopů. Ke kruštíku polabskému a ladoňky přibyly další druhy – sněženka podsněžník, bledule jarní, slavík obecný, ledňáček říční, cvrčilka zelená, rosnička zelená, svinutec kruhovitý a další.

A. ekosystémy

název ekosystému	podíl plochy v PR (%)	popis ekosystému
přírozané vodní nádrže	6	slepá ramena toku Labe v různém stupni zazemnění
přechodová rašeliniště a třasoviště	4	celoročně zamokřená oblast v okolí tůní
smíšené JS-OL lužní lesy	7	přechodně zaplavené porosty v blízkosti tůní a vodních toků s vysokou hladinou spodní vody
smíšené lužní lesy s DB,JL,JS	70	porosty s vysokou hladinou podzemní vody

B. druhy

název druhu	aktuální početnost či vitalita populace v PR	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
Hořavka duhová (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)	rozmnožující se, málo početná populace	ohrožený druh	stojaté a pomalu tekoucí vody

1.8 Předmět ochrany EVL

Hořavka duhová (*Rhodeus sericeus amarus*) je ohrožený druh vyskytující se v toku Farského potoka a průtočné tůni v závislosti na výskytu velkých mlžů, kteří jsou hostitelem jiker. Jedná se o rozmnožující se málo početnou populaci (Vlach, 2011).

1.9 Cíl ochrany

Dlouhodobým cílem v PR Mydlovarský luh je zachování hodnotného sukcesního stádia polabin a biotopu ohrožených druhů rostlin a živočichů.

2. Rozbor stavu PR Mydlovarský luh

2.1 Přírodní poměry

Chráněné území je situováno v oblouku Labe na jeho pravém břehu mezi Kostomlaty nad Labem a Ostrou, cca 8 km západně od města Nymburk. Jižní hranici rezervace tvoří upravený břeh Labe, ostatní hranici od východu k západu tvoří přibližně potok Vlkava ústící do Farského potoka. Celé území rezervace je tvořeno rovinatými terasami v soustavě mrtvých labských ramen (ramena jsou v různém stupni zazemnění – od volné vodní hladiny Farského potoka a tůň, jimiž protéká, až po již uzavřené plochy – louka, les). Vlastní převýšení od vodní hladiny k nejvyšším místům teras je do 4m (pahorek se zbytky hradu Mydlovar nepočítaje). Nadmořská výška uváděná při ústí Vlkavy do Labe pod jezem v Kostomlatech je 178 m n. m. a pahorku se zbytky hradu Mydlovar 188 m n. m. Břehy Farského potoka přecházejí místy velmi pozvolna do vodoteče, místy jsou to až 3m vysoké srázy. Geomorfologicky patří toto území do Středolabské tabule.

Horninovým podložím jsou křídové sedimenty cenomanského stáří, překryté náplavy Labe a jeho přítoků. Půdním typem je červenohnědá fluvizem s plochami glejů a organozemí. Půdy jsou hlinitopísčité až jílovitohlinité, převážně čerstvě vlhké s hladinou pohyblivé podzemní vody kolísající během vegetačního období. V jarním období a při velkých povodních dochází k zaplavení vodou jen na omezené části území.

Průměrná roční teplota se pohybuje kolem 9°C, je to nejvyšší hodnota v Čechách. Průměrný úhrn srážek se pohybuje mezi 535-548 mm. Západní část bývalého okresu Nymburk náleží do oblasti teplé a mírně suché, s mírnou zimou. Průměrné roční teploty vzduchu se pohybují v rozmezí 7-9°C, v letních měsících stoupají od 16-10°C, v zimních měsících klesají na -2 až -3°C. Průměrný roční úhrn srážek dosahuje hodnoty 550-650mm. Tyto klimatické údaje jsou průměrné pro větší oblast, na úrovni mezo a mikroklimatu rezervace se budou odlišovat.

Území mezi obcemi Kostomlaty nad Labem a Ostrá náleží z fytogeografického členění do obvodu 11b Poděbradské Polabí.

Podle Mapy potenciální přirozené vegetace ČR (Z. Neuhäuslová a kol., Academia 2001) jsou pro tuto oblast určeny následující typy vegetace: jilmová doubrava, střemchová jasenina místy s mokřadními olšinami, černýšová dubohabřina, lipová doubrava a mochnová doubrava.

Přehled zvláště chráněných druhů rostlina a živočichů:

název druhu	početnost populace	kategorie dle vyhl. 395/1992Sb.	popis biotopu
lesák rumělkový (<i>Cucujus cinnaberius</i>)	1 ex. nalezen 28.3.2010 (Chobot a Horák, 2011)	silně ohrožený druh	lužní lesy, topolové aleje, vyvíjí se pod kůrou stromů
škeble rybníčná (<i>Anodonta cygnea</i>)	tůň a tok Farského potoka v Z a S části PR (Beran, 2011)	silně ohrožený druh	bahnité stojaté a pomalu tekoucí vody říčních ramen, tůní a rybníků
jestřáb lesní (<i>Accipiter gentilis</i>)	dle nálezové databáze AOPK ČR	ohrožený druh	nesouvisele lužní lesy
konipas luční (<i>Motacilla flava</i>)	Na okraji lesních porostů	silně ohrožený druh	podmáčené pastviny, zaplavená jezera, nádrže, jezera
ledňáček říční (<i>Alcedo atthis</i>)	hojně v Z části podél toku a tůní	silně ohrožený druh	břehy toků
moták pochop (<i>Circus aeroginsus</i>)	dle nálezové databáze AOPK ČR	ohrožený druh	rákosové porosty
slavík obecný (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	hojný v Z-části v okolí tůně Buda – směr k chatám	ohrožený druh	listnaté lesy
strakapoud prostřední (<i>Dendrocopos medius</i>)	dle nálezové databáze AOPK ČR	ohrožený druh	lužní lesy se zastoupení starých dubů
včelojed lesní (<i>Pernis apivorus</i>)	dle nálezové databáze AOPK ČR	silně ohrožený druh	nížinné lesy
vodouš kropenatý (<i>Tringa ochropus</i>)	dle nálezové databáze AOPK ČR	silně ohrožený druh	břehy vod porostlé lesy
čolek obecný (<i>Lissotriton vulgaris</i>)	dle nálezové databáze AOPK ČR	silně ohrožený druh	listnaté lesy u menších vodních nádrží
skokan skřehotavý (<i>Pelophylax ridibundus</i>)	dle nálezové databáze AOPK ČR	kriticky ohrožený druh	v blízkosti pomalu tekoucích a stojatých vod
skokan štihlý (<i>Rana dalmatina</i>)	dle nálezové databáze AOPK ČR	silně ohrožený druh	povodí velkých řek v teplých křovinách a lesích
ropucha obecná (<i>Bufo bufo</i>)	dle nálezové databáze AOPK ČR	ohrožený druh	lesy v blízkosti vod
ještěrka obecná (<i>Lacerta agilis</i>)	dle nálezové databáze AOPK ČR	silně ohrožený druh	suchá a slunná místa v okrajích lesů
užovka obojková (<i>Natrix natrix</i>)	1 exempl. 843F2d	ohrožený druh	nížiny v blízkosti vody

V jarním aspektu se vyskytují hojně Ladoňka vídeňská (*Scilla vindobonensis*) v porostech 842F8; 842F13; 843F11a. Roztroušeně v porostech 842C12; 843A16 se vyskytuje Sněženka předjarní (*Galanthus nivalis*). Na břehu potoka v porostu 843A11a se jednotlivě vyskytuje Sněženka předjarní (*Galanthus nivalis*) a Bledule jarní (*Leucojum vernalis*).

Dále byly při šetření v průběhu jara a léta 2015 zjištěny následující jednotlivě se vyskytující druhy na území celého PR: červenka obecná, brhlík lesní, kos černý, sýkora koňadra, sýkora babka, pěnkava obecná, vrabec polní, sojka obecná, straka obecná, kukačka obecná, bažant obecný, volavka popelavá, kachna divoká, zajíc polní, ondatra pyžmová, srnec evropský.

Ichtyocenózu Farského potoka a tůní představují typické druhy pomalu tekoucích vod nižších poloh. Spolu s hořavkou duhovou (*Rhodeus sericeus amarus*) se zde vyskytuje 20 druhů ryb (Dušek a Marhoul, 2005). Nejpočetnější populace zde vykazují kaprovité ryby: cejn velký, plotice obecná, hrouzek obecný, jelec tloušť a ouklej obecná, dále jsou zastoupeny cejn malý, jelec jesen, lín obecný, okoun říční a štika obecná (Vlach, 2011). V malých početnostech zde byly nalezeny také druhy nepůvodní: karas stříbřitý a střevlička východní.

Průzkum vodních měkkýšů zaznamenal výskyt 32 druhů (20 druhů plžů, 12 druhů mlžů, Beran 2011), což je více než 40% druhového bohatství naší vodní malakofauny. V případě plžů jsou nejběžnějšími druhy bahnivka rmutná (*Bithynia tentaculata*), svinutec zploštělý (*Anisus vertex*) a nepůvodní písečník novozélandský (*Potamopyrgus antipodarum*). Z mlžů je nejčastějším druhem Farského potoka okružanka rohovitá (*Sphaerium corneum*). Tento druh obývá především živinami bohatší vodní toky. Dále se zde vyskytuje v západní části PR okružanka říční (*Sphaerium rivicola*), korbikula asijská (*Corbicula fluminea*), hrachovka obrácená (*Pisidium supinum*). Celkem byl zjištěn výskyt 3 druhů velkých mlžů: škeble říční (*Anodonta amatina*), škeble rybníčná (*Anodonta cygnea*) a velevrub (*Unio pictorum*).

2.2 Historie využívání území

Název území pochází z pojmenování hradu Mydlovar, v minulosti též zvaný Kostomlaty. Jednalo se o zcela ojediněle se v Čechách vyskytující celocihelný hrad s plášťovou zdí. Tzn. bezvěžový hrad, u kterého byla veškerá vnitřní zástavba (včetně zranitelných střech) skryta za zdí a nebylo jí možno zvenčí ohrozit přímou střelbou. Hrad stával na samém labském břehu na třech vyvýšeninách v hraničním pásmu proti hradišti na protějším břehu, kde končily državy Přemyslovců, v místě původně neolitického, poté keltského a nakonec slovanského hradiště. První zmínka o Mydlovaru se v archivech objevuje již roku 1223 a vztahuje se k Sezemovi z Kostomlat pocházející z jihočeského rodu pánů z Choustníka. Hrad pak vystřídal mnoho vlastníků (včetně krále Vladislava Jagelonského) a postupně pozbyval svého významu a od roku 1553 (resp. 1561) je hrad Mydlovar veden jako pustý. Podle pamětníků ještě v roce 1870 stály u vchodu do vnitřního valu dva mohutné duby, z nichž jeden byl dutý, a do jeho dutiny se jednou při bouři vměstnalo 23 lidí. Ještě v polovině 19. století se pod duby každoročně konala slavnost sněženek k vítání jara. V současné době se jedná o pahorek zarostlý keři v 842E102. Jméno Kostomlaty a Mydlovar je odvozeno od způsobu vaření mýdla – rozmlácení kostí a jejich následné vaření a loužení.

Zásadní vliv na toto území měla regulace Labe, jedna z rozsáhlejších regulací byla ukončena v roce 1928. Začátkem 70 let probíhala tzv. prohrábka Labe za účelem splavnění toku pro labskou vodní cestu do Chvaletic. S tím souvisela i úprava labského břehu na kontaktu s Mydlovarským luhem a úprava Farského potoka. V roce 1970 a 1973 bylo kolaudováno několik stavidlových jezů na tomto potoce. Dále byla vybudována spojka z Vlkavy přímo do Labe, čímž protéká méně vody Farským potokem přes vlastní Mydlovarský luh. Výsledkem je nyní umrtvená přirozená dynamika Labe i Farského potoka. Koryto Labe je stabilní, nedochází k posunům v toku, nevznikají další ramena, současná zazemňují. Vodní režim je určen pohybem hladiny podzemní vody v Labi a Farského potoka. K rozlévání do lesních porostů dochází jen v omezené míře.

a) Lesní hospodářství

Rozsáhlé zásahy do polabských niv jsou spojené především s kácením lužních lesů ve středověku, kdy byly objeveny stříbrné rudy na Kaňku u Kutné Hory. Začátkem 16. století byly lužní lesy v Polábí již vykácené. Zůstaly pouze lesy v královských honitbách a na nepřístupných labských ostrovech. Další významný vliv měla i pastva v lesích a to i přesto, že byla koncem 15. století zakázána a přísně trestána. To vše způsobilo, že v roce 1754 musela císařovna Marie Terezie vydat patent omezující těžbu dřeva na nezbytné minimum.

Lesní porosty PR Mydlovarský luh v minulosti i nyní mají charakter lesa hospodářského, přestože se jedná o lesy zvláštního určení dle kategorie 32a. Na území

rezervace se vyskytují lesnické prvky hospodaření z pohledu ochrany území nevhodné: introdukce cizokrajných dřevin (dub červený, vejmutovka, akát, dub letní slavonský, korkovník amurský, vyšlechtěné kultivary topolů), zavádění stanovištně nevhodných dřevin (smrk, borovice), tvorba alejí z jírovce maďálu, omezení víceetážových porostů a druhové pestrosti ve prospěch dubu a zpevňování lesních cest stavebním materiálem.

b) Zemědělské hospodaření

Velký vliv na krajinu v Polabí mělo odlesňováním a vysoušením mokřadů ve středověku. V posledních desetiletích jsou to pak velkoplošné meliorace (odvodnění, napřimování potoků – včetně Farského), nadměrné používání chemických hnojiv a prostředků v ochraně proti škůdcům.

Zemědělství je na území PR omezeno jen na obhospodařování luk. V současné době jsou všechny louky zařazeny do dotačního titulu SAPS, ze kterého vyplývá pravidelné ožínání 2x ročně.

c) Myslivost

Na území PR se nachází honitba Ostrá (CZ2113110037) o celkové výměře 756ha a dále uznaná bažantnice Ostrá č.j. ŽpaZ/4316B/92-Se.

d) Rybářství

Na území PR se nachází soukromý rybářský revír, do kterého spadají všechny tůňe i tok Vlkavy (od Novákovy tůňe) a Farského potoka po Labe. Velmi intenzivně jsou u všech tůňí přikrmovány kachny.

e) Rekreace a sport

Chatová oblast při západním okraji rezervace je příčinou tvorby kompostů v těsné blízkosti nejceennější tůňe Buda v 842B. V okolí těchto kompostů dochází ke změně v druhové skladbě rostlin a objevují se zde druhy nové – např. skalničky.

Podél celé jižní hranice rezervace, po ochranné hrázi Labe, prochází polabská cyklostezka č. 24 z Čelákovic do Poděbrad. Cca 500m před západní hranicí rezervace se k cyklotrase připojuje modře značená pěší turistická trasa ze Stratova do Kostomlat. Při východní hranici dílce 842E je značená odbočka ke zřícenině hradu Mydlovar. Značka dále pokračuje po ochranné hrázi k 843F11a, kde vstupuje do porostu, obchází Táborovou osadu El Paso a vychází na cestu mezi Lánskou loukou a Kopaninou, přechází můstek přes potok Vlkavu a opouští rezervaci.

2.3 Související plánovací dokumenty a jiné

- Oblastní plán rozvoje lesů (OPRL) pro Přírodní lesní oblast Polabí – 17, schválený MZe č.j. 27066/01-5040 dne 12.6.2001 a platný pro období 2001- 2020.
- Lesní hospodářský plán, viz kapitola 2.4.1
- Manipulační řád pro vzdouvací objekty na vodoteči Vlkava (Farský potok)
- Rozhodnutí MZe o kategorizaci ze dne 25.11.1996 pod č.j. les/523/96-03, kterým se lesy v přírodní rezervaci Mydlovarský luh zařazují do kategorie lesů zvláště určených dle §8, odst.2, písmeno a.

2.4 Současný stav PR Mydlovarský luh a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích

Přírodní lesní oblast	17 – Polabí
-----------------------	-------------

LHC	Mydlovarský luh
Výměra LHC v PR	120,35 ha
Období platnosti LHP	2006 - 2015

LHC	Nymburk
Výměra LHC v PR	2,66 ha
Období platnosti LHP	2006 - 2015
Organizace lesního hospodářství	Lesní správa Nymburk
Nižší organizační jednotka	revír Kluk

LHC	LHO Lysá nad Labem
Výměra LHC v PR	0,88 ha
Období platnosti LHP	2007 - 2016

Přehled ploch a zastoupení souboru lesních typů (SLT)

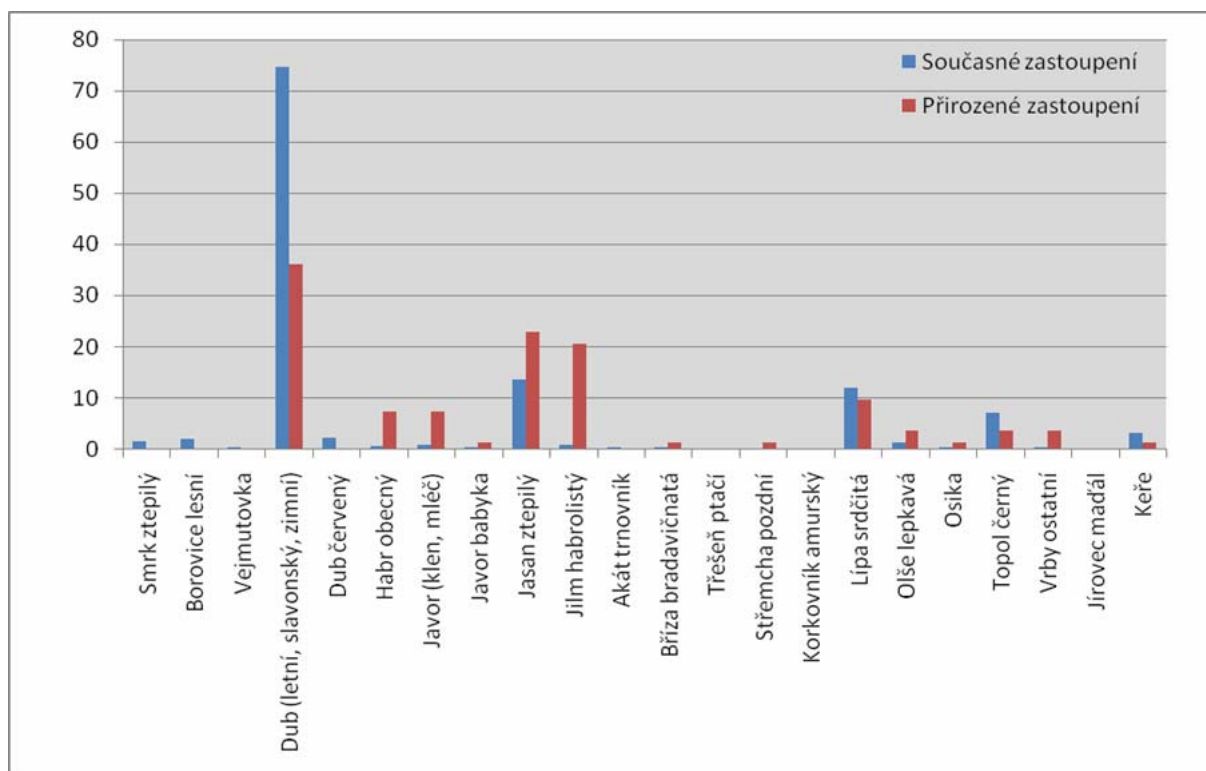
SLT	Název SLT	Příroz. dřev. skladba SLT	Plocha (ha)	Podíl (%)
1L	jilmový luh	DB 3;JL 2;JS 2;HB 1;LP 1; JV 1; +TP, OL	110,75	90
1U	topolový luh	TP 3; DB 2; JS 2; JL 1; OL 1; VR 1; +LP	10,41	8
1G	vrbová olšina	OL 8; VR 1,5; BR 0,5; +DB, OS	2,74	2
Celkem			123,90	100

Podle platného typologického mapování ÚHÚL (OPRL pro PLO 17-Polabí) se nachází na území PR Mydlovarský luh 3 soubory lesních typů (SLT) viz předchozí tabulka. Přírozená skladba zde uváděná, jakož i některé následující charakteristiky vychází z publikace E. Průši – Pěstování lesů na typologických základech, Lesnická práce 2001.

Porovnání přirozené a současné skladby lesa

Dřevina	Současné zastoupení		Přirozené zastoupení	
	plocha	%	plocha	%
Smrk ztepilý	1,39	1,16	0,00	0
Borovice lesní	1,80	1,50	0,00	0
Borovice vejmutovka	0,15	0,13	0,00	0
Dub (letní, slavonský, zimní)	74,54	62,17	35,97	30
Dub červený	2,09	1,74	0,00	0
Habr obecný	0,60	0,50	7,19	6
Javor (klen, mléč)	0,81	0,68	7,19	6
Javor babyka	0,20	0,16	1,20	1
Jasan ztepilý	13,56	11,31	22,78	19
Jilm habrolistý, vaz	0,82	0,69	20,38	17
Akát trnovník	0,14	0,12	0,00	0
Bříza bělokorá	0,35	0,29	1,20	1
Třešeň obecná	0,04	0,03	0,00	0
Střemcha obecná	0,07	0,06	1,20	1
Korkovník amurský	0,10	0,09	0,00	0
Lípa srdčitá	11,81	9,85	9,59	8
Olše lepkavá	1,12	0,93	3,60	3
Osika	0,26	0,21	1,20	1
Topol černý	6,89	5,75	3,60	3
Vrby ostatní	0,20	0,16	3,60	3
Jírovec maďal	0,02	0,02	0,00	0
Keře	2,93	2,45	1,20	1
Celkem	119,89	100	119,89	100

holina 0,03ha

Hodnocení přirozenosti lesních porostů

	stupeň přirozenosti				
	A	B	C	D	E
	původní	přírodní	přírodě blízký	kulturní	nepůvodní
zařazení porostů v PR		841 M 9,11	842 B 4	842 C 5c,7	842 C 5a,5b,6b
		842 B 5,5a,6a,6b,6c,6d,8,8a	842 C 5d,6a,9,12	842 D 1a,1b,2,4b,7b,14	842 D 4a,5c
		842 C 11	842 D 5a,5b,6,7a	842 E 2a,2b,2c,5,7,12	842 E 6,16
		842 D 10	842 F 2a,2b,2c,6a,8,13	842 F 5c,10a,10b,10c	842 F 4,5a,5b,5d,6b,16
		843 A 16	843 A 11a	843 A 1a,1b,2,4,5b,7a,7b, 8,11b,11c,14,14a	843 A 5a
		843B 13/10	843 C 10	843 B 1,5	843 B 2
		843 F 7b, 14/8	843 D 5a,11	843 C 1a,1b,1c,1d,2a,2b,2c,3,4,5	843 C 15
			843 E 7	843 D 6, 7/2	843 D 5b
			843 F 7a,11a,11b,11c	843 E 1a,1b,2,5a,13	843 E 5b
				843 F 1b,1c,1d,2a,2b,2c,2d, 2e,2f,5a,6,12	843 F 1a,5b,15a,15b
přímé ovlivnění vývoje porostu formou lesnických opatření					
žádná těžba	X				
těžba nahodilá či obnovní zásahy na méně než 1/4 plochy		X			
obnovní zásahy na více než 1/4 plochy			X		
těžba mýtní a vkládání obnovních prvků				X	
nahodilá těžba bez vzniku holiny			X		
nahodilá těžba se vznikem holiny				X	
záměrné pěstební zásahy v současnosti				X	
tlející dřevo					
tlející dřevo se nikdy neodváželo	X				
odvoz tlejícího dřeva v minulých 50ti letech		X			
částečné zpracování a odvoz tlejícího dřeva v současnosti			X		
zpracování a odvoz tlejícího dřeva v plném rozsahu				X	
současná dřevinná skladba					
nepřítomnost některé z hlavních stanovištně původních dřevin				X	
nepřítomnost reprodukce schopných jedinců u některé z hl. stanovištně původních dřevin			X		
přítomnost nepůvodních dřevin do 10%			X		
přítomnost nepůvodních dřevin od 10% do 50%				X	
přítomnost nepůvodních dřevin nad 50%					X
přechodná přítomnost nepůvodních dřevin do 5%	X				
porosty geneticky nepůvodní				X	

Podrobný popis jednotlivých porostních skupin je uveden v hospodářské knize v přílohách.

1L – jilmový luh – vyskytuje se na většině území PR Mydlovarský luh. Obecně jeho výskyt je vázán na rovinaté terasy údolních niv v teplých a mírně teplých oblastech. Zaujímá především střední a vrcholové části teras, kde dochází jen k občasnému nebo žádnému zaplavení v jarním období nebo při velkých povodních. Hladina pohyblivé podzemní vody kolísá v průběhu vegetačního období a bývá hlouběji než 100 (150) cm pod povrchem terénu. V nižších částech teras a sníženinách dochází k sedimentaci jemných jílových částic, půda je jílovitohlinitá až jílovitá a půdním typem je glejová fluvizem s formou humusu mull (možnost přechodu do 1G – vrbová olšina). Vyšší a sušší části teras jsou čerstvě vlhké, střídavě vlhké a převážně hlinité (písčitohlinité až jílovitohlinité), půdním typem je fluvizem typická nebo kambická nebo oglejená s formou humusu mull až mullový moder (možnost přechodu do 1O – lipová doubrava, 1U – topolový luh, 1B – habrová doubrava i 1S – habrová doubrava na písčích). V dřevinném patře převažuje dub letní (včetně formy slavonica – slavonský), lípa a jasan. Vtroušenou dřevinou zde zůstává jilm a habr. V hustém keřovém podrostu se vyskytuje babyka, střemcha, svída červená, méně pak brslen evropský, bez černý, trnka a ptačí zob.

Pro jilmové luhy je typické střídání bylinného rázu během vegetačního období – jarní a letní aspekt. Před jarním aspektem (v březnu) je zde možné nalézt trsy sněženky podsněžník i bleduli jarní (842 C 12, 843 A16, 843 A11a).

Během měsíce dubna je území rezervace pokryto dymnivkou dutou, pižmovkou mošusovou, orsejem jarním, plicníkem lékařským, sasankou hajní i pryskyřníkovou, popencem břečťanolistým, křivatcem žlutým, violkami, roztroušeně pak i lechou jarní.

Konec dubna a začátek května je v rezervaci ve znamení česneku medvědího.

V jarním aspektu můžeme také nalézt ladoňku vídeňskou (842F8 a 13; 843 F 11a).

Od května pak dochází ke změně a nastupuje bohaté bylinné patro mezofilních až vlhkomilných druhů: konvalinka vonná, kokořík mnohokvětý, vraní oko čtyřlísté, ptačinec velkokvětý, mařinka vonná, hluchavka skvrnitá, pitulník žlutý, lipnice hajní, strdivka nící, pšeníčko rozkladité, česnáček lékařský, kostřava obrovská, pstroček dvoulistý, čistec lesní, bršlice kozí noha, svízel přítula, kuklík městský, kerblík lesní, čarovník pařížský a další. Ve skupině 843C9 a 843F13/7 lze nalézt vtroušený ocún jesenní.

Od poloviny května se začíná objevovat netýkavka malokvětá. Vytváří souvislé plochy, nevadí jí sušší i vlhčí místa. Její pokryv je dobře patrný v zapojených částech lesních porostů. Naopak v rozvolněných částech dominuje vedle keřů kopřiva dvoudomá a vytváří spolu s nimi neproniknutelnou buš.

Pohled do porostu v polovině dubna

Pohled do porostu v polovině května

1U – topolový luh – v PR Mydlovarský luh se nachází na ploše do 10% a je především vázán na břehy potoka a tůň, na které přímo navazuje a kde břehy rázně nevystupují 1-2 výškové metry od vodní hladiny. V jarním období a při velkých povodních dochází k zaplavování území, ale s postupujícím veg. obdobím záplavová voda nestagnuje (přechod do 1G – vrbová olšina), nýbrž rychle opadáva. Variantou je i vysoká hladina proudící podzemní vody na jaře, která postupně opadáva (0 až 100cm od povrchu terénu) – k vlastnímu zaplavení povrchu půdy však nedochází. Půdy jsou propustné – hlinitopísčité, půdním typem je arenická fluvizem s formou humusu mull. V dřevinné skladbě se vedle

topolu v návaznosti na vodoteče vyskytuje hlavně vrba (křehká, bílá) a olše, dále od vody pak jasan, dub, jilm.

Bylinné patro je v tomto typu území málo typicky vyvinuté, neboť břehy Farského potoka vystupují 1 – 2 m ve značném sklonu nad vodní hladinu a jsou porostlé a zastíněné stromy v okolí, nebo se překrývají s typem 1G-vrbových olšin a 1L-jilmový luh. Dominantní jsou vysoké rostliny – kopřiva dvoudomá, tužebník jilmový, kosatec žlutý, blatouch bahenní a ostřice štíhlá. Ke střídání jarního a letního aspektu zde nedochází.

1G – vrbová olšina – v PR Mydlovarský luh se v evidenci lesních pozemků tento typ vyskytuje jen okrajově na 2% plochy a to na březích potoka a tůň, na které přímo navazuje, nebo v zbahnělých slepých ramenech nebo v osamocených zamokřených prohlubních. Určující je stagnující nebo pomalu pohybující se podzemní voda, která místy vystupuje až k povrchu. Půda je jílovitohlinitá až jílovitá, půdním typem je humózní nebo zbahnělý glej s formou humusu mull.

Porosty tohoto typu jsou dobře vyvinuté u dílce 842B.

Z dřevin dominuje olše, po okrajích a v rozvolněných částech nastupuje vrba. Topol se zde vyskytuje do 5%. V bylinném patře zde vedle kopřivy dvoudomé můžeme nalézt karbinec evropský, blatouch bahenní, kosatec žlutý, roztroušeně pak ostřici prodlouženou a lilek potměchuť. Vzhledem ke kolísání vodní hladiny nedochází k trvalému zamokření olše, a proto se nachází ve výborném stavu. Vysychající tůňky jsou zcela pokryty porostem okřehku.

Typologické lesnické mapování (ÚHÚL) je prováděno na podkladu lesnických map obrysových v měřítku 1:10 000 a to pro všechny lesy (především hospodářské) stejně. Navíc vlivem nutné generalizace map tohoto měřítka řada drobných potenciálních SLT vypadne. Z tohoto pohledu a z pohledu nesouladu využití řady parcel (v les. evidenci se neobjeví) je podíl jednotlivých SLT a přirozená skladba dřevin uvedená v tabulkách a grafu této kapitoly jen orientační. Je dokonce možné, že by některé druhy dřevin, zde považované za stanovištně

nevhodné, ve skutečnosti byly přípustné jako vtroušené nebo přímo s nějakým podílem v dřevinné skladbě (BO – stěrkopískové náplavy).

Současné lesní porosty byly v obvodu nynější rezervace až do roku 1989 lesy hospodářskými. Podle vzhledu kmenů se dá usuzovat, že je to les především vysoký. Zajímavou výjimku tvoří porosty 842C11 a 842D10, kde především lípa pochází z pařezových výmladků.

Výmladková lípa ve stáří 60 let.

V dřevinné skladbě porostů dominuje dub jako základní dřevina. Porosty jsou stejnověké bez většího vertikálního členění. Výjimkou jsou porosty 843B 13/8 a 843F 14/8, kde se zachovala mladší výplňová etáž v poměrně bohaté dřevinné skladbě a kde není vysoké zabuřnění keří. Samozřejmě na otevřených místech po těžbě nahodilé to neplatí. Na následujících dvou fotografiích je porovnání stavu, kdy starší etáž je ve věku 135 let a stavu, ze kterého tyto porosty mohly vzniknout – 843D 7/2 – dub ve věku 68 let s podsázenou nebo výmladkovou lípu ve výplni jako spodní etáží.

843 F 14/8

843 D 7/2

Tato etážovost porostů nevznikla spontánně, ale cíleným plánem. Variantou lípy by byl habr. Na území rezervace se však vyskytuje jednotlivě vtroušený nebo skupinovitě smíšený uměle obnovou vysázený v řadách – 842E6. Otázka jeho podílu v cílové skladbě je otevřená.

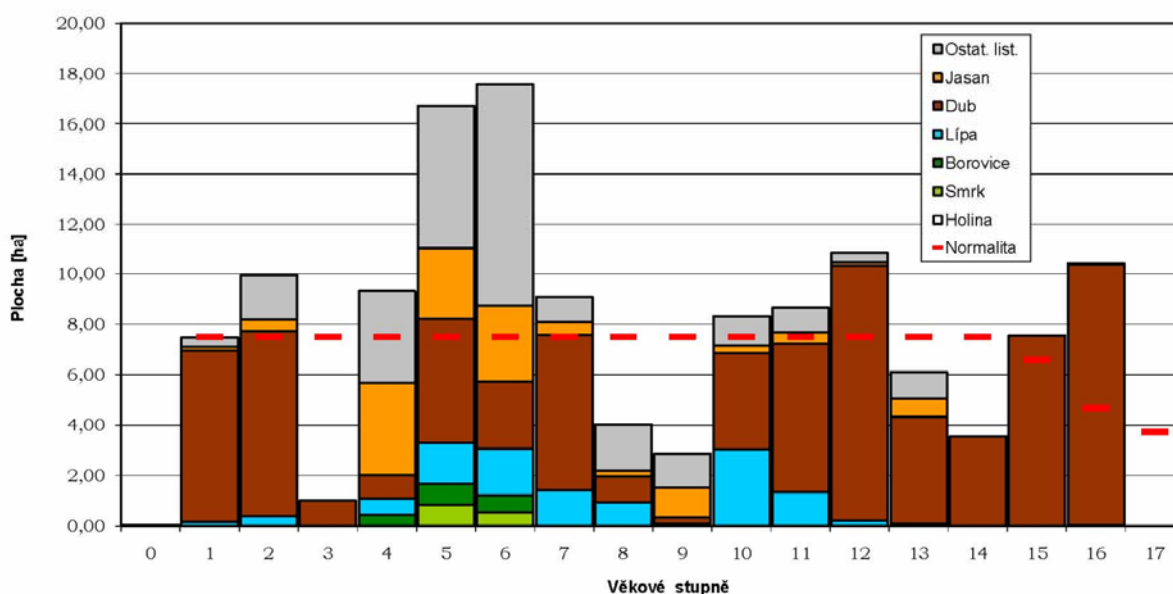
Zajímavostí porostů rezervace Mydlovarského luhu jsou porosty slavonského dubu (*Quercus robur* forma *slavonica* Gayer) pocházející z oblasti bývalé Jugoslávie – Slavonie. Jeho plošný podíl je zde 17% a nachází se ve věku 150-157 let: 842 E16, 842 F16, 843 F15a a 15b a další. V posledních 20ti letech byla prováděna síje (843C1c) i výsadba do kultur

(žaludy pocházejí z místního sběru žaludů), věk je od 7 do 14 let: 842D1a, 842D2, 843B2, 843F1a. Bonita těchto porostů je 28 při průměrné výšce 30m, někteří jedinci však dosahují úctyhodných 34m. Upoutají hned na první pohled svojí rovností kmene vysoko do koruny stromu. Většina těchto porostů je uznána jako zdroj reprodukčního materiálu. Raší později než domácí dub letní a díky tomu uniká pozdním jarním mrazíkům v době květu a také chronickému poškození žírem obaleče dubového (I. Míchal a kol., Péče o chráněná území II díl, AOPK 1998). Názory na jeho plodivost u nás je různá (M. Vyskot, Pěstění dubu. SZN, Praha, 1958). Skutečnost dle vyjádření odborného lesního hospodáře je taková, že v roce 2001 bylo sebráno 425 kg. Současný stav starších porostů je na hranici jejich únosnosti. Dochází k počátečnímu rozpadu porostů – zvyšuje se podíl nahodilé těžby v důsledku usychání jednotlivých stromů. Důvodem je vysoký věk a špatný zdravotní stav.

Zdravotní stav dubů (slavonský nevyjímaje) není na území rezervace dobrý. Všechny porosty starší 80let vykazují střední stupeň poškození (II. podle vyhlášky č. 78/1996 Sb.). U topolů starší 90let je to podobné až horší (IIIa). Nejedná se však o poškození v důsledku působení imisí, neboť celé území rezervace se nachází v pásmu ohrožení D. Podle několika dílčích průzkumů v minulosti se jedná o tracheomykotní onemocnění. V důsledku toho jsou všechny porosty značně zahuštěné a nevyskytuje se zde přirozené zmlazení. Pouze v několika porostních skupinách se nacházejí nárosty jasanu, lípy, kleny, javoru a babyky. Otázkou zůstává, jakou měrou se na chybějícím zmlazení podílí zvěř.

Současný stav lesních porostů nejen z pohledu hospodářské úpravy lesa naznačuje i graf - Hlavní dřeviny dle věkových stupňů, uvedený na následující straně. Typické pro graf je nerovnoměrnost zastoupení věkových stupňů, které vyplývá z malého území, pro které se tento model počítal, a dále z toho, že se lesy vymezené v obvodu nynější rezervace dříve nebraly jako samostatný hospodářský objekt. Navíc lze poukázat na chybějící kryt pro zvěř – všechny kultury 1. věkového stupně jsou oplocené. Další zajímavostí je i druhová skladba rozložená takto podle věkových stupňů. Starší porosty jsou mnohem druhově chudší v dřevinné skladbě, než je tomu v mladších porostech (neplatí to ale o bylinném patře).

Hlavní dřeviny dle věkových stupňů

Odborným lesním hospodářem (OLH) pro majetek Mydlovarského luhu s.r.o. byl od roku 2001 Václav Polák, bytem Smetanova 588, 281 51 Velký Osek (číslo licence 1676/99-ŽP ze dne 21. 4. 1999). V současné době probíhá výběrové řízení na nového OLH.

2.4.2 Základní údaje o tocích a tůňích

V komplexu lužního lesa přírodní rezervace Mydlovarský luh se nacházejí následující tůně (proti směru toku Farského potoka):

Tůň 1 – Buda – rozsáhlé staré labské rameno protékané Farským potokem a komunikující s Labem. Tůň je ve velké míře zanesená sedimenty. V severní části jsou na břehu zřízené zásypy pro kachny, které přispívají k eutrofizaci vody v tůni. Hladina zarůstá splývavými vodními rostlinami, především stulíkem žlutým a okřehkem. Z velkých mlžů zde žije škeble říční i škeble rybníční, obě v početných populacích. Ryby byly monitorovány ve Farském potoce těsně nad vtokem do tůně, zjištěny byly: štika obecná, jelec tloušť, hrouzek obecný, plotice obecná, ouklej obecná a okoun říční.

Tůň 2 – zazemněná tůň izolovaná od toku Farského potoka. Vodní plocha je zastíněna okolními stromy, ve velké míře zanesená sedimenty a souvisle zarostlá okřehkem. Na jižním břehu jsou zásypy obilí pro kachny. S tůňí Buda je spojena kanálem, hladina kanálu je pokryta okřehkem. V kanále i v tůni jsou padlé kmeny a větve stromů. V tůni se nevyskytují žádné druhy velkých mlžů. Ve spojovacím kanále se vyskytují štika obecná, cejn velký, jelec jesen, jelec tloušť, hrouzek obecný, plotice obecná, ouklej obecná, střevlička východní, lín obecná a **hořavka duhová**.

Tůň 3 – dlouhá tůň na toku Farského potoka, která má charakter mírně rozšířeného toku. Vodní hladina je zcela zastíněná lemovými dřevinami. Na severním břehu zjištěny zásypy obilí pro kachny. Z velkých mlžů zde byli zjištěni velevrub malířský (*Unio pictorum*), škeble říční (*Anodonta anatina*) i škeble rybniční (*Anodonta cygnea*), všechny ve středně početných populacích. Z ryb zde byli zaznamenáni cejn velký, jelec tloušť, hrouzek obecný, plotice obecná a okoun říční.

Tůň 4 – izolovaná tůň severně od Vlkavy, se kterým není spojena. Vodní sloupec v tůni dosahuje maximálně jeden metr, na dně je uložený bahnitý sediment s tlející organickou hmotou o mocnosti desítek centimetrů. Nevyskytují se zde žádné druhy ryb ani velkých mlžů.

Tůň 5 – malá tůň protékaná Vlkavou. Na dně jsou uloženy mocné sedimenty, vodní sloupec dosahuje jen do 0,5m. Vodní plocha je obklopena vzrostlými stromy a je značně zastíněná. V tůni byl zjištěn výskyt velevruba malířského (*Unio pictorum*) a škeble říční (*Anodonta anatina*), oba druhy v malých

Tůň 6 – Králíček – menší tůň protékaná Vlkavou. Hladina není pokryta vodními rostlinami. V západní části je tůň velmi zabahněná. Na jižním břehu je zásyp pro kachny. V tůni byl zjištěn výskyt malé populace škeble říční (*Anodonta anatina*). Jihozápadní břeh lemuje řada starých hlavatých vrb.

Tůň 7 – Žitina – plošně nejrozsáhlejší tůň ve východní části PR protékána Vlkavou. Tůň byla v roce 2003 odbahněna pomocí sacího bagru a následně proběhla úprava doprovodných porostů. Jedná se vodní plochu lemovanou ve východní a střední části rákosovými porosty (*Phragmites sp.*). V jižní části přechází tůň do mokřadních společenstev s dominantním zblochanem vodním a kosatcem žlutým. V tůni byl zjištěn výskyt malé populace škeble říční (*Anodonta anatina*). Z ryb zde byli zaznamenáni cejn velký, plotice obecná a okoun říční.

Tůň 8 – Novákova tůň – průtočná tůň, která je v rezervaci zahrnuta jen částečně západní částí (v podkladech nejasně identifikována). V litorálu se vyskytuje zblochan vodní, růžkatec, rákos, hladina je pokrytá okřehkem. Na březích se vyskytuje řídký lem tvořený olší lepkavou a vrbami. V tůni byl zjištěn výskyt malé populace škeble říční. **Hořavka duhová** zde byla nalezena v malé populaci.

Vlkava / Farský potok – v minulosti bylo koryto Vlkavy nad rezervací rozděleno na dvě části. Kratší spojka vede přímo do Labe a odvádí většinu vody, delší část (později Farský potok) se za rozdělením stáčí západně a posléze severně a kopíruje hranici PR. Potok protéká asi polovinou své délky lesními porosty a polovinou je obklopen otevřenými biotopy (louky, pole). Tok má charakter polopřirodního toku, kde se střídají klidnější a proudivější části. Většina toku je zahloubena pod úroveň okolního terénu, místy až tři metry. Šířka toku mimo tůně se pohybuje od 1,5 do 5 m, průměrná hloubka se pohybuje okolo 30-40 cm. Dno je místy kamenité, většinou ale jílovité, místy s bahnitými sedimenty o mocnosti 20-30 cm. V některých úsecích se v korytě nacházejí padlé kmeny a větve stromu. Na březích se v lesních částech vyskytuje nejčastěji olše lepkavá, topoly, duby. V úsecích protékajících otevřenými biotopy je vytvořen souvislý lem mokřadních dřevin, zejména vrb.

Na většině toku se vyskytují populace velkých mlžů: velevrba malířského (*Unio pictorum*), škeble říční (*Anodonta anatina*) a škeble rybníční (*Anodonta cygnea*). Škeble říční zde vytváří bohaté populace. Typickými druhy ryb jsou: jelec tloušť, hrouzek obecný, plotice obecná a ouklej obecná. Mezi tůňemi Žitina a Králíček byly zjištěny štika obecná, cejn velký a cejnek malý.

Potok Vlkava (v tomto úseku Farský potok) má číslo hydrologického pořadí 1-04-07-008. Vlkava pramení v Leducích ve výšce 255m n. m. a ústí do Labe pod jezem v Kostomlatech jako pravostranný přítok ve výšce 178 m n. m. Jeho spád je tedy 77m. Plocha povodí je 237 km², délka toku je 35,6 km a průměrný průtok v ústí je 0,61 m³ /s.

Stavidlový jez v km 0,227 se nachází na hlavním toku Vlkavy, cca 260m od ústí do Labe. Je tvořen 3 poli, světlá šířka otvorů je 2,35m, výška krajních stavidel 1,30m, celková světlá šířka jezu je 7,30m. Vývar 0,30m hluboký, 5,40m dlouhý, je opevněn dlažbou z lomového kamene. Kóta normální hladiny je 178,32 s tolerancí -10 až +20cm. Rozhodnutím okresního úřadu Nymburk z 6.12.1999 (č.j. ŽP/vl.487/99-Vi/VH₈) se změnil manipulační řád tohoto jezu na: *stavidlo zůstane trvale spuštěno i v případě, že přepadový paprsek vody přesáhne 20cm, proplachování této zdrže bude prováděno 1x ročně s využitím povodňových průtoků (resp. vypouštění rybníků na okrese Mladá Boleslav), vyhrazování stavidlového jezu bude prováděno Ing. S. Heinrichem v součinnosti s Povodím Labe a.s. a s obcí Kostomlaty nad Labem na nezbytně nutnou dobu (maximálně jeden týden).* Tato změna byla platná na zkušební dobu do 31. 10. 2001, v příložených dokumentech současně platící řád není.

V současné době se na Vlkavě a tůních nachází soukromý rybářský revír č. 02 911 001 ve správě firmy Mydlovarský luh s.r.o.

2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody

Bývalý hrad Mydlovar. V současné době se jedná o zbytky rozpadlých zdí na malém pahorku zarůstající keři.

2.4.4 Základní údaje o nelesních pozemcích - loukách

Podíl luk v PR Mydlovarský luh je z celkové plochy cca 13%. Díky svému mikoreliéfu nemají jednotný charakter, i když jsou tak obhospodařovány. Nižší části luk poměrně nízkým břehem navazují na Farský potok a mají charakter aluviální psárkové louky. Patrně při vyšších stavech vody na jaře nebo při povodních dochází k jejich přelití. Díky trvalé vyšší hladině podzemní vody v některých těchto místech dochází k přechodu k porostům vysokých netrsnatých ostřic. Na aluviální psárkové louky (s mozaikou ostřic) ve vyšších částech teras navazují mezofilní ovsíkové louky, které mají místy tendenci k ulehnutí. Louky jsou rozděleny lesem nebo potokem na několik částí: Lánská louka a Kopanina, V jezeří, Bílá a Podřepov. Grafické provedení spolu s tůněmi je uvedeno v Příloze.

Podřepovská louka – 3,86ha – nachází se zde společenstva mezofilní ovsíkové, aluviální psárkové a střídavě vlhké bezkolencové louky. Floristicky nejbohatší ze všech, charakteru uvedeného v úvodu, avšak bez porostů vysokých ostřic. V jarních měsících upoutá hojnými trsy ocúnu jesenního a kvetoucí řerišnicí luční. Ze zjištěných druhů jsou dominantní kakost luční, ovsík vyvýšený, krvavec toten, tomka vonná, řebříček luční, svízel bílý, svízel syříšťový, svízel povázka, kostival lékařský, pryskyřník prudký, rožec obecný; další druhy: lipnice luční, psárka luční, srha laločnatá, bukvice lékařská, snědek, řepík lékařský, hvozdík, jahodník, kopretina bílá, metlice trsnatá, kozinec sladkolistý,

kohoutek luční, zběhovec, štírovník, sveřep vzpřímený, trojštět žlutavý, zvonek rozkladitý kopřiva dvoudomá a další. Chybí smetanka obecná.

Bílá louka – 2,19ha – nachází se zde společenstva mezofilní ovsíkové, aluviální psárkové a střídavě vlhké bezkolencové louky. Soustava tří luk podél Farského potoka, vyšší podíl psárkových luk s dominantní kopřivou dvoudomou a kostivalem, SZ hranice navazuje přímo na pole. Výskyt smetanky obecné.

V jezeří – 5,83ha – nachází se zde společenstva mezofilní ovsíkové, aluviální psárkové, vlhké pcháčové, střídavě vlhké bezkolejové louky a vegetace vysokých ostřic. Bývalé zazemněné koryto. Jako jediná z luk má výrazněji zastoupen typ vegetace vysokých netrsnatých ostřic s výskytem žluťuchy lesklé a kosatce žlutého. Ovsíková část je chudší než u Podřepovské louky, vyskytuje se zde ale i šalvěj luční.

Lánská louka a Kopanina – 4,47ha – nachází se zde společenstva mezofilní ovsíkové, aluviální psárkové, vlhké pcháčové a střídavě vlhké bezkolencové louky. Floristicky spolu s Bílou nejchudší, v části do nedávna pole. Hojný výskyt smetanky lékařské a dalších netypických druhů (vratič). Severní část rákosinami navazuje na tůň Žitina.

Lánská louka

Kopanina

Nepojmenovaný kus louky nad tůní Žitina – 0,27ha – navazuje přímo na břeh tůně Žitina a je zde typ k přechodu na tužebníkové lano s dominantním tužebníkem jilmovým.

V současné době jsou všechny louky zařazeny do dotačního titulu SAPS, ze kterého vyplývá pravidelné ožínání 2x ročně, které provádí firma Botanicus s.r.o se sídlem v Ostré.

Lesní louky – 842E101 0,60ha, 842D101 0,26ha, 842B101 0,16ha a 102 0,13ha, dále louky u lesního porostu 841M8 0,11ha a louka nad tůní Žitina 0,27ha, dohromady 1,53ha – jsou louky malého rozsahu typu ovsíkových, nekosené, zarůstající keři. Výskyt mateřídoušky, kozlíku lékařského, dobromysli obecné a česneku ořešce.

Při šetření lesních i nelesních společenstev byly nalezeny mimo jiné následující druhy: jaterník trojlaločný, kopytník evropský, černýš hajní, bezkolenec, krušík polabský, bělozářka, netýkavka nedůtklivá, řebříček bertram, šišák, rdesno hadí kořen, lomikámen zrnatý, kozí brada.

2.5 Zhodnocení výsledků dosavadní péče

Může se pokračovat v dosavadním způsobu péče s rozšířením, případně omezením, podle nově zjištěných průzkumů nebo skutečností, zejména v oblasti myslivosti a rybářství. Vzhledem k charakteru plánu péče (nemá charakter obecně závazného právního předpisu nebo správního rozhodnutí) a chybějících k tomu vazajících se podkladů, nelze hodnotit předchozí plán péče. Realizované zásahy jsou uvedeny v jednotlivých statích kapitoly 2.4. V myslivosti i nadále nepřípustný odchov a lov divokých kachen jinak bez rozšíření dalších omezení. V rybářství doporučujeme časové omezení rybolovu pouze na tůních Žitina a Králíček na druhou polovinu roku od července do prosince. V jarním období zákaz přístupu k tůním z důvodů rušení hnízdišního ptactva a rozmnožování obojživelníků a žab.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v PR

3.1.1a Les

Číselné označení cílového hosp. souboru	CÍLOVÝ HOSPODÁŘSKÝ SOUBOR:										Plocha		
19	LUŽNÍ STANOVIŠTĚ (aluvia nížin a pahorkatin, naplavené až glejové půdy)										ha 121,16	% 98	
Soubory lesních typů : (lesní typy)	1 L, 1U,					Základní dřeviny:			DB, TP			Geograficky nepůvodní dřev.(max. %):	
Základní CÍLOVÁ DRUHOVÁ SKLADBA:	DB 6, JL 1, JS 2, (LP, JV, OLL, TP, HB) 1, + SM, JD, BB, OS, VR												
ZÁKONNÁ USTANOVENÍ (zákon č. 289/1995 Sb.)						ZÁKLADNÍ HOSPODÁŘSKÁ DOPORUČENÍ (vyhláška č.83/1996 Sb. :							
Maximální velikost hole seče : (§31.odst.2)		Povolená maximální šířka hole seče : (§31.odst.2)		Doba zajištění kultur od vzniku holiny : (§31.odst.6)		Minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin % : (Příloha č.4 k vyhlášce č.83 /1996 Sb.)			Meliorační a zpevňující dřeviny : (Příloha č.4 k vyhlášce č.83 /1996 Sb.)				
1-(2) ha(výjimka)		2x prům. výška		7 let		15			DB, LP, HB, JL, JV, BB 1U: +OLL, OS, VR				
DOPORUČENÁ DOBA zajištění kultur od vzniku holiny:						LISTNATÉ: 7+3							
DOPORUČENÉ POČTY prostokojenného sádkového materiálu v tis. ks/ha:						Hospodářský tvar:			Hospodářský způsob:				
DB	JS	LP	JV	JL	OLL	TP	HB	VR	les vysoký		P - N - H		
10	6	4	4	4	3	0,4	4	1,1	Přiměřeně snížený podíl melioračních a zpev. dřevin v případě nahodilých těžeb: -				
POROSTNÍ TYP:	2185 – DUBOVÉ					SMRKOVÉ				TOPOLOVÉ			
ZÁKLADNÍ HOSPODÁŘSKÁ DOPORUČENÍ vyhl.č.83/96 Sb.	Obmýtlí		Obnovní doba		Obmýtlí		Obnovní doba		Obmýtlí		Obnovní doba		
	160		40		90		20		30		10		
	Počátek obnovy		Hospodářský způsob										
	141		H - N- P										
Alternativní CÍLOVÁ DRUHOVÁ SKLADBA	1L: DB 6, JS 2, JL 1, (LP, HB, JV, OL, BB, TP, VR) 1 1U: DB 3, JS 2, OL 2, TP 2, VR 1, JL												
Hodnocení porostů: (AVB)	Db 24-26, Dbs 28-30, Js 28, Tpc 28-30, Lp 26, Sm 28-30, Bo 26												
Možnosti přirozené obnovy:	U DB, TP podprůměrná, u JS, HB a Lp nadprůměrné; LP, HB, OL možno i výmladkově; místy nutná příprava půdy												
OBNOVNÍ POSTUP a míšení dřevin:	Náseky na výšku porostů s ponecháním výstavků a postupným obrubným rozšiřováním. S ohledem na rychlé zabuření obnovovat uměle z reprodukčního materiálu místního původu. Vzhledem k dobré provenienci DBS na území rezervace je vhodné jeho použití v zalesňování. JS, OL, LP, HB možno obnovovat clonně s přihlédnutím na stav zabuření keří. TP obnovovat z místní populace druhu Populus nigra. Při přeměně nevhodných porostů možno použít maloplošnou holoseč. Sm porosty řešit postupně s přicházejí obnovou okolostojících porostů.												
VÝCHOVÁ POROSTŮ:	Dosažení vícevrstevné struktury, úprava druhové skladby ve prospěch JL, Jv, Kl, Bb,												
- zaměření													
- mladé porosty	Upravovat druhovou skladbu – tlumit JS a podporovat Db, snižování podílu Dbc, 100% výběr vtroušeného Ak a Vj, pozitivní probírka ve prospěch korkovníku – probíhá výzkum												
-dospívající porosty	Kladný výběr v úrovni, záporný výběr v podúrovni, MZD protěžovat i v podúrovni, šetřit spodní patro proti zabuření												
Bezpečnost produkce a opatření OCHRANY LESA:	Ohrožení tracheomýkózou.												
MELIORACE:													
FUNKČNÍ POTENCIÁL:	Nadprůměrný												
- produkční													
- půdo-ochranný													
- vodo-ochranný	Desukční												
- ekologická stabilita	Nejstabilnější												
Prvky USES:	Hospodaření podle návrhů opatření v prvcích schválených v dokumentaci ÚSES. Ochrana původní fytocenózy. Jemnější způsoby hospodaření. Vytvoření a podpora vertikálního členění. Maximální podpora všech listnáčů.												
Odchylky od modelu:	SM: 90 – 20, BO: 100 – 20, DBC,cer – 120 – 30, AK: 50 – 20, TP: 30 – 10, JS: 120 – 30, OL: 10 – 30, LP: 140 – 40 Vybrané porosty fungující jako přirozené ekosystémy s nenarušenou autoregulací ponechat přirozenému vývoji												
Doporučené výrobní technologie:	Kůň, UKT - vybavený lesnickou kompletací nebo LK T s nízkotlakými pneumatikami												

Číselné označení cílového hosp. souboru		CÍLOVÝ HOSPODÁŘSKÝ SOUBOR:										Plocha	
29		OLŠOVÁ STANOVIŠTĚ NA PODMÁČENÝCH PŮDÁCH (potoční aluvia, prameniště; glejové a naplavené půdy)										ha 2,74	% 2
Soubory lesních typů : (lesní typy)		1G					Základní dřeviny:			OL; OL s JS; JS s DB; JV s JS	Geograficky nepůvodní dřev.(max. %):	TPX 1-5	
Základní CÍLOVÁ DRUHOVÁ SKLADBA:		OLL 6, JS 3, (SM, VR, BŘ) 1, DB, JV, OS, BO, TPX											
ZÁKONNÁ USTANOVENÍ (zákon č. 289/1995 Sb.)						ZÁKLADNÍ HOSPODÁŘSKÁ DOPORUČENÍ (vyhláška č.83/1996 Sb.):							
Maximální velikost hole seče : (§31, odst.2)		Povolená maximální šířka holé seče : (§31, odst.2)		Doba zajištění kultur od vzniku holiny : (§31, odst.6)		Minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin % : Příloha č.4 k vyhlášce č.83 /1996 Sb.)				Meliorační a zpevňující dřeviny : (Příloha č.4 k vyhlášce č.83 /1996 Sb.)			
1 ha		2x prům. výška		7 let		Podle SLT: 90%: 1G				Podle SLT: 1G - OLL, VR;			
DOPORUČENÁ DOBA zajištění kultur od vzniku holiny:						LISTNATÉ: 7+3							
DOPORUČENÉ POČTY prostokorného sádkovního materiálu v tis. ks/ha:						Hospodářský tvar:				Hospodářský způsob:			
OL	JS	SM	VR	TP	DB	JV	les vysoký				N - H		
4	6	3	1,1	0,4	5	4					Přiměřeně snížený podíl melioračních a zpev. dřevin v případě nahodilých těžeb: -		
POROSTNÍ TYP:		2287 - OLŠOVÉ (jasanové)					DUBOVÉ						
ZÁKLADNÍ HOSPODÁŘSKÁ DOPORUČENÍ vyhl.č.83/96 Sb.		Obmýtlí 100		Obnovní doba 30		Obmýtlí 150		Obnovní doba 40					
		Počátek obnovy 81		Hospodářský způsob N									
Alternativní CÍLOVÁ DRUHOVÁ SKLADBA		DB 5, OLL 3, JS 2											
Hodnocení porostů: (AVB)		OL 26, DB 24-26, JS 28											
Možnosti přirozené obnovy:		Podprůměrné, využití přirozeného zmlazení OLL, JS a SM											
OBNOVNÍ POSTUP a míšení dřevin:		Náseky s ponecháním výstavků, míšení dřevin skupinovitě, vyvýšená sadba											
VÝCHOVÁ POROSTŮ: - zaměření - mladé porosty		Dosažení vícevrstvé struktury a bohaté druhové skladby											
		Negativní výběr, včasná podpora kvalitních cílových dřevin											
-dospívající porosty		Kladný výběr v úrovni, negativní výběr v podúrovni, delší interval											
Bezpečnost produkce a opatření OCHRANY LESÁ:		Silné zamokření a zahuštění půdy, mrazové polohy, tracheomykóza											
MELIORACE:													
FUNKČNÍ POTENCIÁL: - produkční		Podprůměrný až průměrný											
- ochranný													
- vodo-ochranný		Desukční, břehoochranný											
- ekologická stabilita		Nejstabilnější											
Prvky ÚSES:		Hospodaření podle návrhů opatření v prvcích schválených v dokumentaci ÚSES. Ochrana původní fytocenózy. Jemnější způsoby hospodaření. Vytvoření a podpora vertikálního členění. Maximální podpora všech listnáčů.											
Odchylky od modelu:		DB porosty 150 – 40											
Doporučené výrobní technologie:		Kůň, LKT s nízkotlakými pneumatikami											

Vzhledem k hodnocení lesních porostů, které vyplynulo z přípravných prací pro vyhlášení rezervace i hodnocení v předchozím plánu péče, je vhodné zachovat stávající styl hospodaření s některými úpravami. Při výchovných zásazích (prořezávky, probírky) ponechávat kvalitní podúroveň na zvýšení porostní struktury (etáže) a na krytí povrchu půdy před zabuřeněním. Zásah směřovat tedy hlavně do úrovně a pozitivním výběrem zvyšovat druhovou pestrost a kvalitu stromů. Zásahy provádět raději slabší 2x za decénium. Při probírkách protěžovat domácí dub před dubem červeným, likvidovat vtroušený akát a vejmutovku. Vzhledem ke snižujícímu se samovolnému podílu korkovníku ve skupině 842E6 a vzhledem k tomu, že se v okolí nenachází jeho semenáčky, je možné ho ponechat jako zvláštnost rezervace a upřednostnit ho při výchově. V současné době je i předmětem zkoumání. Dub letní slavonský z místních porostů nadále ponechat v zalesnění a vést ho v evidenci samostatně jako DBS. Vzhledem k dobré schopnosti jasanu zmlazovat se a ze zkušeností z obdobných rezervací, kde jasan agresivně nahrazuje cílové dřeviny, je vhodné ho omezit v zalesnění jen do 10% - nutno připomenout, že nejvyšší podíl jasanu je zastoupen v mladších věkových stupních a jeho propagační schopnost se bude s přibývajícím věkem zvyšovat. Na druhé straně v současnosti většina jedinců (bez ohledu na stáří) výrazně prosychá, nejspíše v důsledku napadení tracheomykózním onemocněním. Naopak je vhodné zvýšit podíl jilmů, část se dostává do kultur nalétnutím semene, ale jeho procento zůstává stále nízké. Obnovní postup clonným způsobem, vzhledem k vysokému zabuřenění starých porostů, není vhodný. Spíše je vhodná forma náseků. Vzhledem k zalesnění převážně světlomilným dubem a v závislosti na zkušenostech OLH lze doporučit šířku náseků na dvě výšky porostu – tedy až 40m. Smíšení jednotlivých dřevin by mělo být skupinkovité až jednotlivé. Po ploše náseků by měly zůstat jednotliví životaschopní jedinci stromů (DB) v počtu 2-3 na násek a měly by zůstat i v následujících letech – zarůstání do mlazin, tyčkovin apod. Při zdravotních výběrech – těžbě nahodilé – je vhodné ponechávat stojící souše v počtu 2-3 na jeden ha pro zlepšení podmínek života ptáků, hmyzu, drobných savců a dřevokazných hub v rezervaci. Obnovu (předčasnou) současných smrkových porostů je vhodné řešit s obnovou okolostojících starých porostů, neboť by došlo k uzavření kultur okolostojícími stromy. Při provádění jakýchkoli těžeb není vhodné zanášet drobné sníženiny a tůň těžebními zbytky. Pro stanovení vlivu zvěře na přirozené zmlazení je vhodné umístit do porostu 843B 13/10 (možné i jina) zkušební oplocenku a tu trvale udržovat. Porost 843B 13/10 je možný zvolit jako demonstrační objekt tvrdého luhu na území rezervace a ponechat prozatím bez zásahu a sledovat jeho vývoj. Vzhledem k okusu neplocených kultur v jarních měsících a výskytu černé zvěře je vhodné i nadále jejich drátěné oplocení. Po skončení funkčnosti a opodstatnění je nutné pletivo odstranit. Při realizaci obnovních těžeb v průběhu následujícího decenia je potřeba vedle induktivního etátu v m³ sledovat též významnější plošné vyjádření, tak aby nedocházelo k příliš velkým výkyvům od plochy 8 ha – normální plocha věkového stupně.

Je vhodné provést revizi typologického mapování na území rezervace a to na podkladu map měřítka 1:5000 (bylo zpracováno např. na Křivoklátsku) a znovu zhodnotit cílovou dřevinnou skladbu pro celou rezervaci, případně zásahy na nově vylišených lesních pozemcích.

Zanedbané lesní louky opět začít kosit a to 2x ročně.

Břehové porosty tůň i Farského potoka v komplexu lesa, je vhodné upravit výběrem cca až 30% stromů naklánějících se nad vodní hladinu bez zalesnění, vlastní obnovu pak provést až v rámci obnov okolostojících porostů se zalesněním vyplývajícím z revize typologického mapování.

U lesních odvozních cest je vhodné vyřezat křovinořezem zarůstající systém odvodnění, v případě nutnosti rekonstrukce části cesty je nutné vypracovat samostatný projekt. Lesní cesty nezpevněné i nadále nechat nezpevněnými, nezanášet stavební sutí, maximálně pomístně zpevnit říčním štěrkem.

Údaje o chovu a lovu zvěře v honitbách nejsou k dispozici. Na základě vlastního šetření se v místech krmelišť pro černou zvěř na loukách vyskytuje typické rytí, tzv. buchtování. Vzhledem k dubovým porostům je zde předpoklad vysoké úživnosti honiteb. Krmeliště jsou i zdrojem plevelových a ruderalních druhů rostlin. Je tedy na zvážení jejich zakládání. Okus srnčí i vytloukání je díky oplocení kultur omezeno na potenciální zmlazení, pro stanovení míry jejich vlivu je vhodné založit zkusnou oplocenku pod starým porostem, viz předchozí odstavce. Vzhledem k stabilizaci tůň Žitina není vhodné podporovat divoké kachny a všechny zásypy na této tůni i ostatních (včetně potoka) prozatím zrušit.

Podrobný výčet zásahů v jednotlivých porostních skupinách je uveden v hospodářské knize v příloze.

3.1.1b Vodní plochy

Vlivem umrtvení přirozené dynamiky labského toku dochází k zániku labských tůň. Znamená to pravidelně z tůň odstraňovat sediment a ukládat mimo chráněné území. Sediment by měl být těžen podle určitého harmonogramu, průběžně a podle samostatně vypracovaného projektu. Další možné řešení by přineslo odsunutí ochranných hrází Labe až na okraj zemědělsky využívaných a osídlených ploch. Tím by mohlo dojít k častějšímu zaplavování území a na větší ploše. Vedle průzkumů je vhodné pokračovat s revitalizací následující tůň Králíček a další nepojmenovanou tůň pod ní (cca 150m), tzn. připravit samostatný projekt a později i se zakomponováním posouzení revitalizace Žitiny. Dále z průzkumů vyplývá potřeba zvýšení stálého průtoku vody v korytě Farského potoka. Jednou z možností je úprava manipulačního řádu problematického stavítka 0,227km tak, aby co nejvíce vody procházelo během celého roku korytem Farského potoka, případně samostatným stavebním projektem navrhnout zrušení spojky do Labe, nebo zvýšení stavidla. Další možností by byl projekt vybudování kanálu z Hronětického potoka, nebo úprava průtoku již v Hroněticích, kde dochází k rozvětvení na Hronětický a Farský potok. Dále je podle průzkumu potřeba vyčistit vlastní koryto Farského potoka v místě odbočky nad stavítkem v délce cca 50m, aby voda mohla volně vtékat do navazující tůně. Vlastní čištění potoka pod tůň Králíček, respektive jednu pod ní, nemá zatím význam, v měsících srpnu a září je možné potok vyčistit od naplavených odpadků a spadlých větví.

Dále je vhodné vyčistit a prohloubit několik tůň pro obojživelníky a další vodní živočichy. Po tomto účel byly vymezeny čtyři plochy, v nichž budou v jarních měsících přesně určena místa odbahnění (dr. Zavadil, AOPK Praha): 843F, vodní příkop kolem Mydlovaru – 842E, starý labský meandr 842F, prostor kolem tůň Buda v 842C.

Některé tůň se v současnosti nacházejí ve stavu silného zanesení sedimenty, které znemožňuje výskyt hořavky duhové, velkých druhů mlžů jakožto hostitelů jiker hořavky i většiny dalších vodních organismů vyskytujících se v PR. Nejvíce zanesené jsou tůň č. 2 a 4, v menší míře také tůň č. 5 a západní část tůň č. 6.

Tůň č. 2 – odbahnit suchou cestou, alespoň polovinu břehů modelovat ve sklonu 1:10-15. Sediment deponovat mimo PR. Dřeviny na jižním břehu odstranit a trvale udržovat holé. Možné je vysazení vrb.

Tůň č. 4 – odbahnit suchou cestou, z východního, jižního a jihozápadního břehu odstranit dřeviny. Sediment uložit mimo území PR. Tůň v současnosti není průtočná, na zvážení je zprůtočnění tůň nově vybudovanou odbočkou z Farského potoka.

Tůň č. 5 – vzhledem k aktuálnímu výskytu velkých mlžů v tůni je žádoucí provést částečné odbahnění mokrou cestou (sacím bagrem), sediment uložit mimo území PR. Na jižním břehu odstranit dřeviny a nadále břeh udržovat holý.

Tůň č. 6 – doporučeno je odbahnění západní části tůně mokrou cestou s uložení sedimentů mimo PR. Hlavaté vrby na jihozápadním břehu každoročně obsekávat v rámci péče o přiléhající louku. Vrby je také žádoucí pravidelně seřezávat na babku.

Odbahnění všech čtyř tůní by, zejména z ekonomických důvodů, bylo vhodné provést současně. Tůně se nacházejí v různých částech EVL a tudíž i při současném zásahu zůstane dostatek biotopů pro existenci populací hořavky duhové, velkých mlžů a potažmo všech organismů vázaných na vodní prostředí, do doby, než se tyto vodní plochy po revitalizaci regenerují. V případě, že by současný zásah nebyl jakéhokoli důvodu uskutečnitelný, je prioritní odbahnění tůní č. 2 a 4. Tůně č. 5 a 6 by měly být odbahněny nejpozději v horizontu 10-20 let. Při odbahňování tůní napojených na tok Farského potoka je nutné zabránit znečištění úseků toku pod revitalizační akcí jemným sedimentem.

V dlouhodobém horizontu bude nutné přistoupit k odbahnění tůně č. 1, ideálním stavem by bylo přistoupit k tomuto zásahu bezprostředně po realizaci výše uvedených opatření a stabilizaci populací zájmových druhů.

3.1.1c Louky

Louky je vhodné kosit pravidelně a to 2x ročně, při nedostatku finančních prostředků je třeba alespoň jednou ročně. Termín první seče bude červen, termínem druhé seče srpen. Termíny by se neměly vymykat standardní době kosení luk ve Středním Polabí. V případě vlhkých míst (V jezeří) je možné kosit jednorůčně nebo s přestávkou 1-3 let. Na obvodu luk, tj. pod vysokými stromy nebo tam, kde neprojde mechanizace, je třeba dosekávat okraje křovinořezem nebo malou lištovou sekačkou. Při sekání není vhodné poškozovat keřové lemy (včetně jejich rozšiřování). Posečená hmota ze všech luk musí být z území odstraněna, deponování biomasy by vedlo k zarůstání, sušení s následným odvozem je možné. V případě pádu stromu na louku z břehového porostu potoka je nutné tento strom, včetně větví, odstranit. Též není vhodné louky hnojit. Celková plocha luk (stávající kosené) pro sečení je cca 16,35ha: Podřepovská (3,86ha) + Bílá (2,19ha) + V jezeří (5,83ha) + Lánská louka a Kopanina (4,47ha).

Lesní louky – 842E101 0,60ha, 842D101 0,26ha, 842B101 0,16ha a 102 0,13ha a louky u lesního porostu 841M8 0,11ha a louka nad tůní Žitina 0,27ha, dohromady 1,53ha, jsou zanedbané. Tyto louky je třeba vysekat opakovaně každý rok jednou (2x) křovinořezem nebo malou lištovou sekačkou

Typ managementu	<i>řízený</i>
Vhodný interval	<i>2x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x ročně</i>
Prac. nástroj/hosp. zvíře	<i>traktor se sekačkou – 16,35ha, lištová sekačka – 1,53ha</i>
Kalendář pro management	<i>červen a konec srpna</i>
Upřesňující podmínky	<i>okraje zanedbaných lesních luk 1,53ha vyřezávat 1x za 3roky křovinořezem</i>

3.1.1d, e Péče o rostliny a živočichy

Vzhledem k výskytu lesáka rumělkového (*Cucujus cinnaberius*) – evropsky významný druh – je nutné částečné ponechání čerstvě odumřelé dřevní hmoty vrb a topolů. Larvy lesáka jsou často nalézány v lýku těchto padlých stromů (využívá ale i další listnaté dřeviny). Pro prosperitu populace lesáka je žádoucí v lesních porostech udržovat stále zastoupení vrb a

topolů. Pokud se nepodaří zajistit sadební materiál autochtonního topolu černého, je možné udržovat v porostech nadále hybridní topoly.

Vzhledem k výskytu krvavce totenu (*Sanguisorba officinalis*) je důvodné se domnívat, že se zde mohou vyskytovat modrásci rodu *Maculinea*. Doporučujeme proto zadání entomologického průzkumu. Na základě jeho výsledků je vhodné upravit formu sečení luk.

3.1.1f Areál zříceniny hradu Mydlovar

Informace příslušného Ústavu archeologické památkové péče o areálu zříceniny Mydlovar (842E102) chybí. Bylo by vhodné vypracovat samostatnou studii na užívání toho areálu v návaznosti i na okolní lesní porosty.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů

Výčet navrhovaných zásahů v lesních porostech pro jednotlivé porostní skupiny je v textové i grafické podobě zpracován v Příloze.

Péče o území vodních ploch a luk je řešena v rámci kapitoly 3.1. V Příloze se nachází grafické znázornění těchto ploch.

3.2 Zásady využívání ochranného pásma

Způsob hospodaření na pozemcích v ochranném pásmu PR Mydlovarský luh by měl vycházet z rámcového hospodaření ve vlastní rezervaci podle kapitoly 3.1.

3.3, 3.4 Zaměření a vyznačení v terénu, návrhy administrativně správních opatření v území

Vzhledem ke stavu pozemků vedených na katastru nemovitostí (KN) a způsobu jejich využití není v současné době vhodné provést přehlášení PR. Pro přesné určení všech vlastníků pozemků v obvodu PR Mydlovarský luh je vhodné nechat udělat u Katastrálního pracoviště v Nymburku grafické i textové srovnávací sestavení parcel pozemkového katastru do katastru nemovitostí s výpisem z knihovních vložek. Celou PR nechat zaměřit (geometrický plán) s ohledem na pozemkové parcely. Tím by došlo k promítnutí vlastnictví parcel pozemkového katastru (PK) do stavu KN. V rámci tohoto zaměření by bylo vhodné oddělit břehové linie Farského potoka (tůň) od vstupu do PR až po jeho konec a změnit druh využití z vodní plochy na lesní pozemek. V současných mapách KN jsou tyto poměrně rozsáhlé břehové partie přisloučené k potoku, a ve skutečnosti jsou porostlé zcela lesem a většinou navazují na les. Dále by bylo vhodné provést změnu druhu využití (na základě revize geodetické kanceláře zpracovávající geometrický plán) u parcel uvedených v následující tabulce (případně u dalších parcel, u kterých by to bylo zjištěno při zaměřování):

Parcela č.	Katastr	Současný stav	Návrh	Poznámka
875/2	Kostoml.	lesní pozemek	vodní plocha – zamokřená	rákosiny
876/2	Kostoml.	lesní pozemek	vodní plocha – zamokřená	rákosiny
8140	Kostoml.	orná půda	trvalý travní porost	záměr zachovat louku
988/1	Ostrá	ostatní plocha	lesní pozemek	bývalý elektrovod, les

Parcela č.	Katastr	Současný stav	Návrh	Poznámka
988/2	Ostrá	ostatní plocha	lesní pozemek	bývalý elektrovod, les
1002	Ostrá	lesní pozemek	trvalý travní porost	záměr zachovat louku
1170	Ostrá	vodní plocha	lesní pozemek	olšina
1171/1;1171/2	Ostrá	vodní plocha	lesní pozemek	olšina
1039/1;1039/3	Ostrá	ostatní plocha	lesní pozemek	břehové linie zarostlé lesem
1169/10-12 1169/4-8	Ostrá	vodní plocha	lesní pozemek	olšina, břehové linie zarostlé lesem
1038/1-5	Ostrá	ostatní plocha	lesní pozemek	břehová linie zarostlá lesem
1017	Ostrá	vodní plocha	lesní pozemek	kraj lesa, břehy tůň zarostlé lesem

Dále by bylo vhodné parcelu č. 929/2 v k.ú. Kostomlaty nechat rozdělit při zaměření po hranici rezervace.

Doporučujeme doplnit označení hranice PR v terénu podle vyhlášky MŽP č.395/1992 Sb. červenými pruhy na hraničních stromech a doplnit sloupky se státním znakem a označením rezervace – na přístupových cestách na západě u Podřepovské louky a na východě u Lánské louky – s poučením o základním chování lidí v rezervaci.

V současné době se zpracovává lesní hospodářský plán (LHP) pro LHC Mydlovarský luh s platností 2016-2025. Schvalovacím orgánem je krajský úřad Středočeského kraje. V rámci schválení LHP budou schváleny výchovné a obnovní zásahy v souladu s ustanoveními vyhlášky Mze č. 84/1996 Sb. §8 odst. 12 „V lesích ... přírodních rezervací je pro určení výše těžby rozhodující schválený plán péče pro tato území.“

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Je vhodné ponechat stávající modrou turistickou značku pro pěší i cyklotrasu podél břehu Labe. Během šetření bylo zaznamenáno jejich hojné využívání. Taktéž je možné ponechat vstup veřejnosti do lesa.

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Bylo by vhodné umístit 1-2 informační tabule, věnované lužním lesům v Polabí obecně a pak konkrétně zaměřená část na PR Mydlovarský luh, u odbočky k hradu Mydlovar, nebo na západní a východní okraji rezervace, na pobřežní hrázi. Dále může být připravena samostatná brožurka o přírodních hodnotách, historii a vědeckém využití tohoto území nebo jen výtah v podobě krátkého článku s motivující fotografií a včlenit je do propagačních materiálů obcí Lysá nad Labem, Kostomlaty, Nymburk a Poděbrady. Obdobně by mohl být článek umístěn v digitální podobě na internetových stránkách těchto obcí nebo na AOPK.

3.7 Návrhy na výzkum

Jako chráněné území je Mydlovarský luh vyhlášen od roku 1989 a byl zařazen do prověřkového řízení chráněných území a je dlouhodobě navštěvován přírodovědci různých specializací. Vzhledem k pestré škále vegetace a snadné dostupnosti z Prahy nebo Nymburka

bude toto území předmětem stálého zájmu odborníků i laické veřejnosti nadále. Je vhodné v rámci studií na vysokých školách v Praze vytvořit oborové demonstrační objekty v tomto území a směřovat sem exkurze. Dále je možné využít tohoto území při diplomových či disertačních pracích.

Doporučujeme zadání entomologického průzkumu luk zaměřeného na denní motýly. Vzhledem k výskytu krvavce totenu (*Sanguisorba officinalis*) by se zde mohli vyskytovat modrásci rodu *Maculinea*. Na základě výsledků průzkumu následně případně upravit formu seče lučních komplexů.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plocha)	Orientační náklady za rok	Orientační náklady za platnosti plánu péče
Jednorázové a časově omezené náklady		
Revize typologického mapování		10.000Kč
Vyčištění 50m koryta u stavidla – spoluúčast		35.000Kč
Vyčištění potoka – odpadky, větve – spoluúčast		10.000Kč
Prohloubení tůň pro obojživelníky – spoluúčast		35.000Kč
Studie péče o zříceninu		5.000Kč
Srovnávací sestavení parcel, knihovní vložky		65.000Kč
Zaměření + geom. plán		750.000Kč
Označení rezervace - červené pruhy		40.000Kč
Úřední tabule (3ks), instalace, údržba		5.000Kč
Info tabule (1 ks), instalace		10.000Kč
Projekty revitalizace tůň 2, 4, 5 a 6 (včetně rozboru sedimentů)		350.000Kč
Odbahnění tůně č. 2, uvažováno je odtěžení cca 5000m ³ , odstranění dřevin na části břehu		2.500.000Kč
Odbahnění tůně č. 4, uvažováno je odtěžení cca 4000m ³ , odstranění dřevin na části břehu		2.000.000Kč
Odbahnění tůně č. 5, uvažováno je odtěžení cca 1000m ³ , odstranění dřevin na části břehu		500.000Kč
Odbahnění tůně č. 6, uvažováno je odtěžení cca 2000m ³ , odstranění dřevin na části břehu		1.000.000Kč
C e l k e m	-----	7.315.000 Kč
Opakované zásahy		
Úprava cest pro návštěvníky	3.000Kč	30.000Kč
Kosení luk (16,35ha) – 1x ročně	90.000Kč	900.000Kč
Kosení lesních luk (1,53 ha)	11.000Kč	110.000Kč
Dosekávání okrajů (cca 1,53ha) – 1x3roky	16.000Kč	48.000Kč
Kosení vegetace v okolí solitérních vrb na J břehu tůně č. 6 a udržování vrb na babku	10.000Kč	100.000Kč
C e l k e m (opakované zásahy)	-----	1.188.000 Kč
CELKEM	-----	8.503.000 Kč

4.2 Použité podklady a zdroje informací

- Neuhäuselová, Z. a kol. Mapa potenciální přirozené vegetace ČR. Academia, Praha 2001. 341s.
- Chytrý, M. a kol. Katalog biotopů České republiky. AOPK, Praha 2001. 307s.
- Vyskot, M. Pěstění dubu. SZN, Praha 1958. 284s.
- Průša, E. Pěstování lesů na typologických základech. Lesnická práce, Kostelec nad Černými lesy 2001. 593s.
- Michal, I. a kol. Péče o chráněná území, II. Lesní společenstva. AOPK, Praha 1999, 714s.
- Kubát, K. a kol. Klíč ke květeně české republiky. Academia, Praha 2002. 927s.
- Durdík T. a Sušický V. Zříceniny hradů, tvrzí a zámků ve Středních Čechách. Praha 2000. str. 69
- Beran L. 2011: Vodní měkkýši PR Mydlovarský luh se zaměřením na výskyt mlžů čeledi Unionidae. Nepubl. Ms. Depon in Daphne ČR.
- Vlach P. 2011: Ichtyologický průzkum Mydlovarského luhu. Nepubl. Ms. Depon in Daphne ČR.
- Fytocenologické snímky pro oblast Mydlovarského luhu. ÚHÚL, pobočka Stará Boleslav.
- Oblastní plán rozvoje lesů pro lesní oblast č. 17 – Polabí, ÚHÚL
- Plán péče pro PR Mydlovarský luh 2006-2015 včetně dodatku
- Rezervační kniha PR Mydlovarský luh – výběr dokumentů
- Internet
- Vlastní šetření v dubnu až červenci 2015
- Ústní sdělení OLH pana V. Poláka

Seznam mapových listů

- a) Mapa pozemkového katastru v kladu Gusterberg pro k.ú. Ostrá a Kostomlaty nad Labem:
- V.S. VIII, 14-10
 - V.S. VIII, 14-14
 - V.S. VIII, 14-13
- b) SMO v měřítku 1:5 000:
- Brandýs nad Labem 2-8
 - Brandýs nad Labem 2-9

4.3 Seznam používaných zkratk

ZKRATKA	DŘEVINA – český název	DŘEVINA – latinský název
AK	Trnovník akát	<i>Robinia pseudoacacia</i>
BB	Javor babyka	<i>Acer campestre</i>
BK	Buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>
BO	Borovice lesní	<i>Pinus sylvestris</i>
BR	Bříza bělokorá	<i>Betula pendula</i>
DB	Dub letní	<i>Quercus robur</i>
DBC	Dub červený	<i>Quercus rubra</i>
DBS	Dub letní slavonský	<i>Quercus robur subsp. slavonica</i>
DBZ	Dub zimní	<i>Quercus petraea</i>
HB	Habr obecný	<i>Carpinus betulus</i>
JIV	Vrba jíva	<i>Salix caprea</i>
JL	Jilm habrolistý, vaz	<i>Ulmus minor, laevis</i>
JS	Jasan ztepilý	<i>Fraxinus excelsior</i>
JV	Javor mlč	<i>Acer platanoides</i>
KL	Javor klen	<i>Acer pseudoplatanus</i>
KR	keře	
KS	Jírovec maďal	<i>Aesculus hippocastanum</i>
LP	Lípa srdčitá	<i>Tilia cordata</i>
LTX	Korkovník amurský	<i>Phellodendron Amiense</i>
OL	Olše lepkavá	<i>Alnus glutinosa</i>
OS	Topol osika	<i>Populus tremula</i>
SM	Smrk ztepilý	<i>Picea abies</i>
STR	Střemcha obecná	<i>Prunus padus</i>
TPC	Topol černý	<i>Populus nigra</i>
TR	Třešeň obecná	<i>Prunus avium</i>
VJ	Borovice vejmutovka	<i>Pinus strobus</i>
VR	Vrba bílá	<i>Salix alba</i>

4.4 Plán péče zpracoval

Lesprojekt Stará Boleslav, s.r.o. Šárochova 1328, 250 02 Stará Boleslav. Firma je zapsána v obchodním rejstříku Městského soudu v Praze, oddíl C, vložka 46643, IČO 25065602, DIČ CZ25065602. E-mail: sro@lesprojekt-sb.cz . Plán péče byl zpracován v rozmezí dubna až července 2015.

5. Obsah

1 Základní identifikační a popisné údaje.....	2
1.1 Evidenční kód PR, kategorie, název a kategorie IUCN	2
1.2 Údaje o lokalizaci území	2
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	2
1.4 Výměra území	3
1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími	3
1.6 Kategorie IUCN	3
1.7 Předmět ochrany PR	3
1.7.1 Předmět ochrany PR podle zřizovacího předpisu	3
1.7.2 Hlavní předmět ochrany PR – současný stav	4
1.8 Předmět ochrany EVL	4
1.9 Cíl ochrany	4
2. Rozbor stavu PR Mydlovarský luh.....	5
2.1 Přírodní poměry	5
2.2 Historie využívání území	7
a) lesní hospodářství	7
b) zemědělské hospodaření	8
c) myslivost	8
d) rybářství	8
e) rekreace a sport	8
2.3 Související plánovací dokumenty a jiné	8
2.4 Současný stav PR Mydlovarský luh a přehled dílčích ploch	9
2.4.1 Základní údaje o lesích	9
2.4.2 Základní údaje o tocích a tůních	17
2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody	20

2.4.4 Základní údaje o nelesních pozemních – loukách	20
2.5 Zhodnocení výsledků dosavadní péče	22
3. Plán zásahů a opatření.....	23
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v PR	23
3.1.1a Les	23
3.1.1b Vodní plochy	26
3.1.1c Louky	27
3.1.1d,e Péče o rostliny a živočichy	27
3.1.1f Areál zříceniny hradu Mydlovar	28
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů	28
3.2 Zásady využívání ochranného pásma	28
3.3 a 3.4 Zaměření a vyznačení v terénu, návrhy administrativně správních opatření v území	28
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností	29
3.6 Návrhy na vzdělávací využití území	29
3.7 Návrhy na výzkum	29
4. Závěrečné údaje.....	31
4.1 Předpokládané orientační náklady	31
4.2 Použité podklady a zdroje informací	32
4.3 Seznam používaných zkratk	33
4.4 Zpracovatel plánu péče	33

Přílohy

- Tabulka č. 1 - Parcely vyhlášené v komplexu rezervace
- M1a – Orientační mapa území
- M1b – Mapka PR na podkladu ortofoto
- M1c – Orientační mapka EVL
- M2a – Parcelní mapa
- M2b – Katastrální mapa s vyznačením hranic rezervace a jeho ochranného pásma
- M2c – Orientační mapka území dle LV pozemkového katastru
 - Seznam zjištěných LV s adresami
- M3 – Legenda porostní mapy
 - Porostní mapa
- M4 – Mapa souboru lesních typů (SLT)
- M5 – Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů
- M6 – Mapa navržených zásahů na lesních pozemcích
- M7 – Mapa luk a tůní v PR Mydlovarský luh
- M8 – Mapa navržených zásahů mimo les
- T1 – Tabulky charakterizující les z pohledu hospodářské úpravy lesů (HÚL):
 - Tabulky 2 - 8
 - Hospodářská kniha PR Mydlovarský luh + legenda k hospodářské knize
 - Mýtní těžby v lesích vyžadující povolení OSSL